

Indtryk fra studietur til England

24. – 27. november 2008

Deltagere:

Landmand Jens Gammelgaard, tlf. 86554138, 21274014, mail:

jens.gammelgaard@mail.tele.dk

Landmand Hans Jakob Fenger, tlf. 86540357, 21420357, mail: vejlskovgaard.dk@mail.dk

Landmand Iver Tesdorpf, 86540638 / 21420638 / 86545025, mail: iver@tesdorpf.dk

Landmand Ole Lyngbye Pedersen, tlf. 86540576, mobil 28401576, mail:

hanneole@lyngbye.dk

Landmand Ole Kviesgaard Kristensen, tlf. 86985302, mail: ole_kristensen@mail.tele.dk

Helge Kjær Sørensen, Dansk Landbrug Midt-Østjylland, Mobil 4043 0769, E-mail hks@dlmo.dk

Erik Jørgensen, Dansk Landbrug, Axelborg, tlf. 33 39 46 53, mail: ejo@dansklandbrug.dk

Heidi Buur Holbeck, Dansk Landbrugsrådgivning, tlf. 87405450, mail: hbh@landscentret.dk

Jørgen Bjelskou, Miljøcenter Århus, tlf. 40961850, mail: jbjel@aar.mim.dk

Irene Wiborg, tlf. 87405449, mobil 30921733 mail: jaw@landscentret.dk

Mandag den 24. november:

Møde med DEFRA - London

DEFRA er et samlet ministerium for landbrug, fødevarer og miljø.

De mener selv, at det at disse områder er samlet i et ministerium giver en langt bedre sammenhæng og et bedre samspil mellem landbrug, produktion og miljø.

Dette giver sig udslag i, at hele den engelske struktur for miljø, natur og produktion er samtænkt. Herunder dels udformningen af tilskudsordninger til landmænd, dels hele opbygningen af miljø- og naturrådgivningssystemet til landmænd.

Dermed har England fået opbygget et tilskudssystem med fokus på dels nogle enkelte generelle ordninger, dels nogle mere specifikke ordninger med høj grad af lokal tilpasning til de aktuelle natur- og miljøproblemer. Ordningerne er opbygget, så de samtidig giver en meget stor grad af fleksibilitet og individuel tilpasning hos den enkelte landmand.

England har som det første land i EU indført modulation, dvs. at en del af enkeltbetalingsstøtten overføres til natur- og miljøtilskud. Dermed har England haft langt flere midler til rådighed (med EU finansiering) til at betale landbruget for at gennemføre natur- og miljøtiltag.

En af forklaringerne på, at England har valgt denne tilgang, er formentlig, at de har en hel anderledes struktur og fokus på natur- og vildtpleje. Bl.a. er en stor del af forskning og rådgivning varetages af private fonde.

England har en lang tradition for at have fokus på natur-, kultur- og vildtpleje.

Hovedindtryk af forskellene mellem landbrugets rolle i England og Danmark:

England	Danmark
Turisme og industri er de væsentligste indtægtskilder.	Landbrugsproduktion er en væsentlig indtægtskilde
Landbrugets indtjening bygger på en mere alsidig produktion og multifunktionalitet	Ensidig produktionstilgang, svin, kvæg og afgrøder
Mere fokus på kulturmiljøer og vildtpleje	Mere fokus på kvælstof og fosfor i vandmiljøet
Mere lempelige restriktioner i forhold til forbrug af pesticider og næringsstoffer	Skrappe restriktioner for pesticider og næringsstoffer

Der blev efterfølgende tid til lidt sightseeing i London.

Overnatning i Norwich:

The Maids Head Hotel, Tombland, GB-NR3 1LB Norwich, Great Britain

Tel.: (+44) 0844 855 9120 Fax.: (+44) 01603 613688

<http://www.foliohotels.com/maidshead/index.htm>

Et hotel der bestemt er værd at besøge igen. Meget hyggeligt i engelsk stil, - på den gode måde!

Tirsdag den 25. november

9.00 Møde med Natural England

Program for formiddagen:

Baggrund for "The Catchment Sensitive Farming Project" v. Rosanna Dollman CSF Project

Manager Farmer Engagement

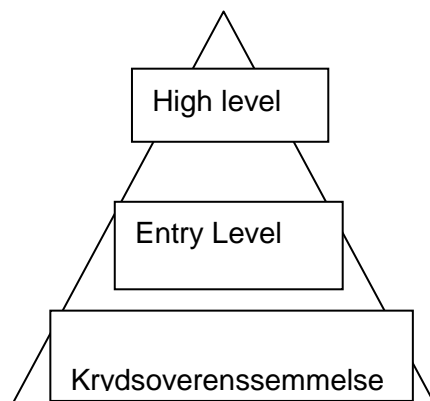
Rådgivning af landmænd v. oplandsansvarlig

Miljøordninger v. rådgiver på området

AGWAPLAN projektet

Spørgsmål og diskussion

Det engelske system er bygget op med udgangspunkt i to centrale systemer. Dels i nedenstående trekant, dels i et nyt oplandssystem.

Krydsoverensstemmelse: Som vi kender det fra Danmark, stilles der en række generelle miljøkrav via krydsoverensstemmelsesordningen. Disse adskiller sig på flere måder fra den danske udmøntning.

Entry level:

En tilskudsordning, der kan søges af alle landbrugere i hele England. Ordningen går ud på, at hver enkelt landbruger skal opnå et vist antal point for at få det ekstra tilskud på 30 pund/ha. Disse point kan fås via valg mellem 55 forskellige typer tiltag på primært markniveau. Man binder sig for 5 år ad gangen. 60 pct. af alle landmænd er i denne ordning.

Disse tiltag er inddelt i følgende kategorier:

1. Pleje og etablering af hække, hegn, diger og grøfter
2. Pleje og bevaring af enkeltstående træer og skovområder
3. Historiske og landskabsforbedrende tiltag
4. Etablering af bufferzoner og markhjørner
5. Natur- og vildtplejetiltag, f.eks. udsåning af vildtblandinger
6. Jordforbedrende tiltag, herunder reduktion af erosion
7. Ekstensiv afgræsning og udtagning af arealer. Støtten afhænger af, om man ligger inden for eller uden for udpegede områder.

Der gives bl.a. tilskud til pleje af de traditionelle engelske hække.

High level.

Denne ordning bygger oven på Entry level, således, at man normalt er med i Entry level før man går ind i high level-ordningen. Denne ordning er målrettet mod områder med store natur- og miljøudfordringer. Der er en højere grad af prioritering mellem ansøgere. F.eks. er det kun 10 pct. af alle dem der har ELS der har HLS. Aftalerne er 10årige. Der er afsat mange midler til denne ordning, ligesom tilskudssatserne er højere.

Ordningen indeholder følgende punkter:

1. Wildlife conservation
2. Beskyttelse af kulturværdier
3. Landskabsbeskyttelse
4. Publikumsvenlige faciliteter
5. Ressource beskyttelse –

Sekundære mål:

6. Beskyttelse mod oversvømmelse

7. Genetisk beskyttelse og sikring af diversitet

Der gives bl.a. tilskud til etablering af offentlige trampestier og beskyttelse mod oversvømmelse.

Udgangspunktet for at søge om High Level er, at man får udarbejdet en "Farm environmental plan". Planen skal indeholde en beskrivelse af landbruget, inklusive en beskrivelse af eksisterende og fremtidige muligheder for natur- og miljøtiltag. Denne plan kan udarbejdes af landmanden selv evt. med hjælp fra "Natural England". Det er altså landmanden selv, der investerer i denne plan.

Der er indtil videre midler nok til rådighed til alle, der har lyst til at gå ind i ordningen.

Catchment Sensitive Farming (CSF)

Målet med dette oplandsinitiativ er at opnå reduktioner i diffus miljøpåvirkning af vandmiljøet fra landbrugsproduktionen. Vha. CSF er der sat fokus på at motivere landmændene til at optimere på deres landbrugspraksis.

Nøgleelementerne i initiativet består af:

- Et ministerielt partnerskab mellem det kombinerede miljø og landbrugsministerium, "Miljøstyrelsen" og Natural England (en enhed under Defra der også varetager rådgivning af landmænd ift. miljøspørgsmål).
- Et netværk af landbrugsoplandsansvarlige, - der hver især er ansvarlige for et opland. Disse oplandsansvarlige er samkoordineret på et overordnet oplandsniveau (f.eks. er 8 oplandsansvarlige i East Anglia sammen i én gruppe)
- Oplandsstyregrupper, der involverer lokale interessenter som f.eks. vandværker, landbrugsrådgivningsenheder, organisationer, der arbejder med natur og miljøspørgsmål som f.eks. Norfolk Wildlife Trust, landbrugsorganisationer og i særdeleshed landmænd.

Der er udpeget 50 følsomme oplande hvor ovenstående initiativer fungerer. De hidtidige erfaringer viser, at der er rigtig god succes med 1 til 1 rådgivningen. Der er også succes med at bringe oplandsproblematikken ind i møder om andre for landmænd fagligt relevante emner. Det bemærkes, at ordningen kører på frivillighed.

Evalueringsmøde tirsdag eftermiddag og aften:

Gruppen havde en rigtig god drøftelse af hvordan man kunne tilpasse de danske måder at samtænke natur, miljø og produktion i et konstruktivt samarbejde mellem myndigheder og landbrug. Det handler bl.a. om at styrke planteavlserådgivningssystemet og få en miljørådgivning med ind ad denne vej.

Miljømålene skal sættes, så de er operationelle på bedriftsniveau, men med fleksibilitet. Der skal ikke gives tilskud til det, der kan implementeres via mere effektiv management. Her kan gratis miljørådgivning være en løsning. Til gengæld skal der gives kompensation for tiltag, der koster, - og kræver en ekstraordinær indsats.

Følgende konkret aftale blev lavet:

- Landscentret laver kort skriv om de engelske ordninger (indsat ovenfor).
- Erik skal forsøge at få AGWAPLAN tankegangen ind i Grøn Vækst
- Troels Lund Poulsen og Michael Brochenhuus Schack inviteres til Norsminde (hver for sig)
- Niels Christensen (chef for vandområdet) i By og Landskabsstyrelsen kan være en god indgang til Troels Lund Poulsen
- Irene inviterer Troels Lund Poulsen til en intro til AGWAPLAN konceptet. Møde arrangeres med Jørgen Bjelskou og et par centrale landmænd (f.eks. Hans Jakob og Jens?)
- Der arbejdes på at gøre Norsmindeområdet til værkstedsområde for vådområder. Irene vil gerne sikre, at vi fra Landscentret tager en aktiv rolle.

Hvordan kan vi bruge de gode ideer fra de engelske erfaringer i Danmark?

Onsdag den 26. november

Besøg på Salle Farms, hvor danske Poul Hovesen er driftsleder. Han kom fra Danmark til Salle Farms for ca. 20 år siden.

I kan læse mere om Salle Farms her: <http://www.sallefarms.com/>

Hans indgangsvinkel til miljøspørgsmålene er, at han ligger i et nitratfølsomt område. Hans arealer er højproduktive. Den udfordring har gjort, at han er kommet med i en følgegruppe for lokalområdet med henblik på at finde oplandsløsninger. Udgangspunktet har været rådgivning frem for restriktioner. Konkret har det udmøntet sig i, at man har været inde at klassificere de

enkelte marker ift erosionsrisiko. Dette arbejde har foregået i en tæt dialog mellem landmand og den oplandsansvarlige.

De konkrete tiltag, der f.eks. blev iværksat for at forebygge udvaskningen, er f.eks. ændret kørselsretning, udlæg af græsbræmmer, efterafgrøder og ændret sædskifte. Derudover har uddannelsesdelen af medarbejderne på gården været vigtig i denne proces.

Poul Hovesen har bl.a. etableret randzoner og får tilskud til at bibeholde solitære træer under Entry level.

Der er givet støtte til en del af tiltagene via entry level, - men visse driftsændringer er implementeret qua miljørådgivningen (altså uden støtte). Det bemærkes, at enkeltbetaling + entry level tilsammen giver samme støtteniveau, som vi i Danmark får via enkeltbetalingen. Poul når hovedsageligt de 30 point per ha, der kræves for at få entry level ved beskæring af hække, ved etablering af randzoner og ved at bevare enkeltstående træer (man belønnes altså også for den indsats, man allerede har lavet).

Klimaændringer fylder meget i bevidstheden hos de engelske landmænd og myndigheder.

Det bemærkes, at man ikke direkte kan sammenligne de engelske og de danske forhold: F.eks. er der ikke de samme restriktioner ift. anvendelse af N.

Der anvendes markant flere pesticider, - måske pga. af en anderledes rådgivning (54 pct. af landmændene bruger private rådgivere fra kemikalievirksomhederne).

Besøg hos Steve Henson, der er oplandsansvarlig for River Glaven og opland.
Norfolk Wildlife Trust, Bewick House, 22 Thorpe Road, Norwich NR1 1RY

Naturgenopretning ved River Glaven.

Norfolk Wildlife Trust er en organisation, der støttes af mange lokale folk. Det er en organisation, der sikrer koordinat og samarbejde omkring igangsættelse af naturprojekter. Udgangspunktet er, at man har ansat fagfolk, der arbejder på at finde faglige holdbare løsninger med udgangspunkt i en forståelse for samspil mellem natur, miljø og de lokale borgeres interesser.

Ved Riven Glaven har man konkret genslynget vandløbet og sikret afgræsning af en større ådal. For at undgå uhensigtsmæssige miljøpåvirkninger har man samtidig i samarbejde med landmændene og Catchment Sensitive officer fået håndteret problemstilling med erosion fra marker ned til vandløbet.

Endelig har man ved at fjerne opstemninger sikret, at der ved kraftig nedbør ikke sker oversvømmelser i den lokale landsby, men at vandet i stedet oversvømmer engområderne.

Problemer med oversvømmelse ved River Glaven.

